

Natuurtoets

Groenstraat 2 te Sprundel

projectnr. 166718
rev. 0
30 oktober 2006

Auteur

Liesbeth van Oirschot-Beerens

Opdrachtgever

De Heer C.J.M. Lazeroms
Groenstraat 2
4714 SK SPRUNDEL

datum vrijgave

Beschrijving revisie 0

goedkeuring

vrijgave

L. Koks

drs. R.A.M. van Dongen

	Inhoud	Blz.
1	Aanleiding	2
1.1	Wettelijk kader	2
1.2	Doel onderzoek	2
1.3	Werkwijze	2
1.4	Plangebied	3
2	Resultaten	4
2.1	Bureaustudie	4
2.2	Terreinbezoek	5
2.2.1	<i>Beschrijving planlocatie en aanwezige biotopen</i>	5
2.2.2	<i>Beschrijving te verwachten beschermde soorten</i>	8
3	Toetsing effecten planontwikkeling	11
3.1	Voorgenomen ingreep	11
3.2	Effecten en consequenties beschermde soorten	11
3.3	Advies mitigerende maatregelen bij de uitvoer	14
4	Conclusie en aanbevelingen	16
4.1	Conclusies natuurtoets	16
4.2	Aanbevelingen	16
4.3	Tot slot	17
5	Literatuur	18

1 Aanleiding

De heer Lazaroms heeft in 2005 zijn mestkalverenbedrijf beëindigd. Sindsdien zijn de bedrijfsopstallen (kalverenstallen) buiten bedrijf. De heer Lazaroms is voornemens in het kader van de regeling 'Ruimte-voor-Ruimte' één of wellicht twee bouwkavels t.b.v. woningbouw te realiseren op een perceel aan de Groenstraat 2 te Sprundel, in de gemeente Rucphen. Het beoogde nieuwbouwplan is in strijd met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Om de bouw toch mogelijk te maken dient een vrijstellingsprocedure ex artikel 19 lid 1 WRO te worden doorlopen. Ten behoeve van deze procedure dient een Ruimtelijke Onderbouwing te worden opgesteld en zijn diverse gebiedsonderzoeken noodzakelijk. De natuurtoets (toets aan de Flora- en faunawet) is een van de benodigde gebiedsonderzoeken, die Oranjewoud in opdracht van de heer Lazaroms uitvoert.

1.1 Wettelijk kader

Vanuit de Flora- en faunawet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijk ingrepen, stil te staan bij aanwezige natuurwaarden, kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Indien schade niet te voorkomen is, is een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk. Sinds 23 februari 2005 is het Vrijstellingsbesluit van kracht. Met dit besluit is geregeld dat voor algemeen voorkomende soorten een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ingrepen en geen ontheffing meer aangevraagd hoeft te worden. Wel blijft de algemene zorgplicht van kracht (*zie bijlage 1 voor toelichting Wettelijk Kader*).

1.2 Doel onderzoek

In de vorm van een 'natuurtoets' wordt onderzocht of in het plangebied beschermde natuurwaarden in het geding zijn. Het doel van voorliggende toetsing is het opsporen van eventuele strijdigheden van de voorgenomen ingreep/ontwikkeling met de huidige Flora- en faunawet en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet voor aanvang van de werkzaamheden noodzakelijk.

1.3 Werkwijze

Om bovenstaand doel te bereiken zijn de volgende werkstappen doorlopen:

1. Bureaustudie: verzamelen bestaande gegevens m.b.t. verspreiding van (strikt) beschermde soorten in en nabij de planlocatie (o.a. raadpleging Natuurloket);
2. Terreinbezoek: bepaling aanwezigheid biotopen van (strikt) beschermde soorten, inschatting actuele (strikt) beschermde natuurwaarden planlocatie en directe omgeving;
3. Opstellen van een effectbeschrijving op basis van de gegevens uit de bureaustudie en het terreinbezoek. Hierbij wordt met name aandacht besteed aan eventueel voorkomende strikt beschermde planten- en diersoorten (soorten tabel 3 Flora- en faunawet). Voor deze soorten geldt een strenger beschermingsregiem.
4. Formuleren van een conclusie omtrent de haalbaarheid en eventuele randvoorwaarden waaronder de voorgenomen projecten kunnen worden gerealiseerd.

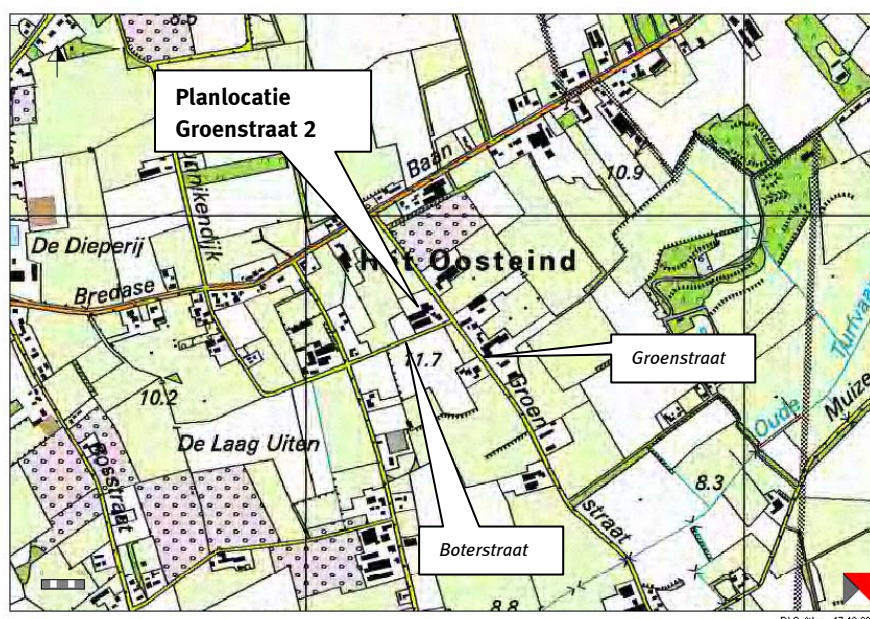
Alsmede formuleren van een conclusie of een ontheffing ex art. 75 Flora- en faunawet noodzakelijk is, en de noodzaak van aanvullend onderzoek.

5. Formuleren van aanbevelingen voor tijdens de uitvoering en hoe om te gaan met de algemene zorgplicht voor beschermde soorten op het werkterrein

1.4 Plangebied

Het in het kader van de natuurtoets onderzochte plangebied betreft het perceel behorende bij Groenstraat 2/2a te Sprundel in de gemeente Rucphen.

Het plangebied wordt aan de oost- en zuidzijde begrensd door wegen; respectievelijk Groenstraat en Boterstraat. Aan de west- en oostzijde van het perceel bevinden zich paardenweiden.

Figuur 1: Ligging planlocatie. [Bron topografische ondergrond: Provincie Noord-Brabant, 2004]

2 Resultaten

2.1 Bureaustudie

Beschermde soorten

- *gegevens natuurloket*

De planlocatie bevindt zich in kilometerhok x:102-y:394 in de gemeente Rucphen. Uit raadpleging van het Natuurloket blijken van dit kilometerhok gegevens over het voorkomen van beschermde flora- en faunasoorten volledig te ontbreken. Het kilometerhok is op géén van de relevante soortgroepen onderzocht (te weten hogere flora, broedvogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden).

- *kans op Habitatrichtlijn (HR)-soorten*

In de gemeente Rucphen is in de directe omgeving van de locatie mogelijk kans op de aanwezigheid van de HR-soorten Poelkikker, Heikikker, Kamsalamander, Rugstreeppad, vleermuizen en zeker kans op de Drijvende waterweegbree [Provincie Noord-Brabant, 2002]. Genoemde strikt beschermde amfibieënsoorten worden op de huidige en toekomstige locatie niet verwacht. -> *Zie kader voor toelichting.*

De aanwezigheid van vleermuizen en de Drijvende waterweegbree is niet op voorhand uit te sluiten. Die hangt met name af van de op de locatie aanwezige biotopen.

Actuele verspreiding strikt beschermde amfibieën omgeving Sprundel

De strikt beschermde amfibieënsoorten Poelkikker, Heikikker, Kamsalamander en Rugstreeppad die in de regio voorkomen, worden niet verwacht op de planlocatie. Deze soorten komen actueel alleen met zekerheid voor op ruime afstand van de planlocatie (> 2 km! ten zuiden en zuidoosten) in het aaneengesloten natuurgebied Pannenhoeve, De Lokker, Lange Maten. Van de *Rugstreeppad* is daar alleen een geïsoleerde populatie aanwezig in. [bron: Provincie Noord-Brabant, 2002, 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant'].

Ook uit recente inventarisatiegegevens (periode 1994-2004) blijkt dat de *Poelkikker*, *Heikikker* en *Kamsalamander* alleen in de ruime omgeving van de locatie zijn waargenomen. De soorten worden gemeld van kilometerhokken waarin zich de hierboven genoemde natuurgebieden bevinden. Van deze gebieden worden van de *Rugstreeppad* géén recente waarnemingen gemeld. De waarneming van deze soort dateert uit de periode 1984-1994. [bron: RAVON, 2005].

Tussen genoemde natuurgebieden en de planlocatie bevindt zich intensief beheerd landbouwgebied, waarin geschikte biotopen grotendeels tot geheel ontbreken. Ook op de planlocatie ontbreekt naar verwachting geschikt biotoop van genoemde HR-soorten. (beoordeling op basis van de topografische kaart). De genoemde strikt beschermde soorten zijn niet mobiel en kunnen geen grote afstanden overbruggen in gebieden waar geschikte voortplantingswateren ontbreken. (De *Rugstreeppad* vormt hierop een uitzondering, maar deze is recent niet waargenomen in het gebied; zie hierboven). Genoemde strikt beschermde soorten worden derhalve niet verwacht op de planlocatie.

Met behulp van het terreinbezoek (zie § 2.2) is nagegaan welke biotopen en habitats binnen het plangebied aanwezig zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende / te verwachten (strikt) beschermde soorten in het plangebied.

Beschermde gebieden en Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied heeft geen beschermde status in het kader van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de Natuurbeschermingswet en maakt geen onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ook in de directe omgeving van de planlocatie bevinden zich geen gebieden die onderdeel vormen van de EHS. Onderdelen van de Groene Hoofdstructuur

Natuur (bestaande bos- en natuurgebieden) bevinden en pas op circa 500 m ten oosten, 1,3 km ten zuidoosten en ruim 2 km ten zuiden van de locatie.

2.2 Terreinbezoek

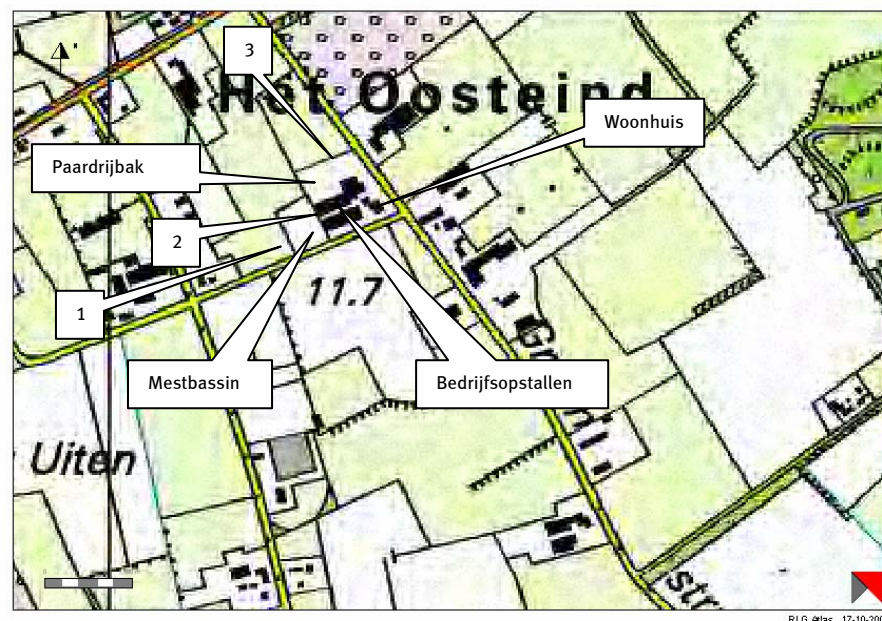
De projectlocatie is in het kader van de natuurtoets bezocht op 19 oktober 2006. Hieronder wordt kort aangegeven wat de bevindingen van het terreinbezoek zijn.

2.2.1 Beschrijving planlocatie en aanwezige biotopen

Op de planlocatie zijn diverse opstallen aanwezig. Op de hoek Groenstraat/Boterstraat bevindt zich een woonhuis (Groenstraat 2). Op het perceel bevinden zich daarnaast een aantal bedrijfsopstallen. Dit betreffen 2 grote kalverenstallen, een lage koeien- en paardenstal (aan de oostzijde van de noordelijke kalverenstal vast) en een metalen loods. Ten noorden van de kalverenstallen is een paardenrijbak (kaal zand) aanwezig, die aan de noordrand begrensd wordt door een haag. Rondom de paardenrijbak (m.n. langs noordrand van de kalverenstal en de zuidrand van de haag zijn rommelplekken aanwezig, waar diverse materialen opgeslagen liggen. Tussen de bedrijfsopstallen en de Groenstraat is het terrein deels verhard.

Ten westen van de kalverenstallen bevindt zich een voormalig mestbassin, waarin geen mestopslag meer plaatsvindt (alleen regenwater aanwezig). Ten westen van dit mestbassin bevindt zich een tijdelijk gronddepot (met schone grondverklaring). Bij het gronddepot zijn ook wat rommelplekken aanwezig. Tussen het mestbassin en het perceel met de bedrijfsopstallen en paardenrijbak bevindt zich een smalle sloot. Deze sloot loopt door langs de Boterstraat (richting de Groenstraat).

De planlocatie wordt aan de noord-, west- en zuidzijde begrensd door open agrarisch gebied, grotendeels bestaand uit intensief begraasde paardenweiden. Ter hoogte van de planlocatie bevinden zich langs de aanliggende Groen- en Boterstraat géén bomen.

Figuur 2: Plangebied; locatie bedrijfspstallen, mestbassin, woonhuis Groenstraat 2. Overige elementen (1: locatie tijdelijk gronddepot 2: Sloot, 3: Elzenhaag;) [Bron topografische ondergrond: Provincie Noord-Brabant, 2004]

Verspreid over de locatie zijn gras- en ruigtekruidentbegroeiingen aanwezig, waaronder rond/op het mestbassin en gronddepot. Daarnaast is ruigte aanwezig langs de smalle sloot die door en langs de planlocatie loopt. Ter hoogte van de paardenrijbak bevindt zich in deze ruigte een lage bramenbegroeiing. Tussen een lage haag aan de Groenstraat en terreinverharding ligt een smalle grasstrook.

Langs de gehele noordrand van het perceel (noordrand paardenrijbak) bevindt zich een smalle elzenhaag. Ook aan de zijde van de Groenstraat en Boterstraat op de locatie is wat opgaand groen aanwezig in de vorm van een lage en hoge hagen.

Biotopen

Conclusie: op de planlocatie zijn de volgende biotopen aangetroffen.

- opgaande begroeiing (hagen, laag struweel)
- grasland- en ruigte
- rommelhoekjes
- sloot
- opstallen

Zie onderstaand kader voor nadere beschrijving biotopen.

Opgaande begroeiingen

De Elzenhaag aan de noordrand van de locatie betreft een vrij smalle aanplant van 1 bomenrij dik, en een hoogte van circa 2/2,5 meter. De ondergroei bestaat uit een soortenarme ruigte met grassen, Grote brandnetel, Ridderzuring en veel strooisel.

Langs de Groenstraat bevindt zich een lage, vrij smalle ligusterhaag met weinig/geen ondergroei. Langs de Boterstraat bevindt zich ter hoogte van de bedrijfsopstallen en tuin bij het woonhuis enkele hagen (deels een lage beukenhaag en grotendeels een hoge haag (2-3 m) van Liguster en Laurierkers). Langs de westrand van de paardenbak is lage braamruigte aanwezig weerszijden de sloot die hier loopt.

foto 1: Elzenhaag noordrand perceel (linkerrand foto: planlocatie).

foto 2: lage ligusterhaag met grasstrook zijde Groenstraat (achtergrond; elzenhaag noordrand)

Grasland en Ruigte

De smalle grasstrook tussen het bedrijfsterrein en de lage haag aan de Groenstraat bestaat uit een soortenarme voedselrijke graslandvegetatie. De lage begroeiing wordt gekenmerkt door algemene kruidentsoorten als Witte klaver, Paardenbloem, Hondsdraf, Kruipende boterbloem en mossen. De wallen rondom het mestbassin en het tijdelijke gronddepot zijn grotendeels begroeid met kruidentruigte. Deze begroeiing wordt gekenmerkt door algemene kruident- en ruigtesoorten als Grote brandnetel, Smalle weegbree, Biggekruid, Groot kaasjeskruid, Ooievaarsbek, Kruipende boterbloem, Schapezuring, Melkdistel, ganzevoet etc. Daarnaast groeien hier algemene pioniersoorten als Paarse dovenetel, Zwarte nachtschade en Harig knopkruid.

foto 3 en 4: kruidenruigten op wal rond mestbassin en op tijdelijk gronddepot

Rommelhoekjes

Op rommelhoeken, die op diverse plaatsen aanwezig zijn, liggen allerlei materialen waaronder plastic zeil, plastic, gaasrollen, stenen, dakpannen, pallets, hout, diverse landbouwwerktuigen, tuinafval en een dichte container. Tussen deze materialen is een grasbegroeiing aanwezig met ruigte- en pioniersoorten.

Foto 5 en 6 : rommelplekken: hoek kalverenstal/metalen loods en langs elzenhaag noordrand

Sloot

De ondiepe sloot door en langs de locatie is niet permanent watervoerend en valt in de zomer droog (mededeling dhr. Lazaroms). De sloot heeft een soortenarme watervegetatie met wat kroos en lokaal Gele lis en daarnaast wat Waterpeper. Op het steile talud staat een soortenarme ruige begroeiing gekenmerkt door algemene soorten als Grote brandnetel, Pitrus en grassen.

Foto 7: Sloot tussen kalverenstal en mestbassin. Foto 8: sloot langs Boterweg (zicht richting Groenstraat)

Bedrijfsopstallen

De twee niet meer in gebruik zijnde kalverenstallen zijn van steen met een golfplaten dakbedekking. De stallen zijn toegankelijk via diverse openingen (voormalige deuren die ontbreken). Ook de diverse compartimenten in de stallen staan in open verbinding met elkaar; sluitende deuren ontbreken. Op de betonnen vloer zijn op een aantal plaatsen nog de houten roosters aanwezig waarop het vee heeft gestaan. Het oostelijke deel van de noordelijke kalverenstal is lager, maar verder gelijk qua inrichting. De ten oosten hiervan vast gebouwde paardenstal is nog in gebruik (stalling van 6 paarden). Deze stal is dicht en goed afsluitbaar met deuren. Ten noorden van de paardenstal staat een dichte metalen loods (momenteel o.a. gebruikt als opslag voor landbouwwerktuigen).

*foto 9: kalverenstallen (zicht vanaf gronddepot westrand locatie; rechterzijde foto Boterstraat)
foto 10: paardenstal (links) en metalen loods.*

Hieronder wordt nader ingegaan op de in de op de beschermde soorten, die aangetroffen, dan wel te verwachten zijn in de op de planlocatie aanwezige biotopen. Daarbij wordt onderscheidt gemaakt in strikt beschermde soorten (vallend onder het zwaardere regime van de Flora- en faunawet), en overige beschermde soorten.

2.2.2 Beschrijving te verwachten beschermde soorten

Hieronder wordt nader ingegaan op de in de aanwezige biotopen te verwachten / aangetroffen soorten. Daarbij wordt onderscheidt gemaakt in strikt beschermde soorten (vallend onder het zwaardere regime van de Flora- en faunawet), en overige beschermde soorten. -> Zie ook bijlage 1 voor toelichting beschermingsregimes Flora- en faunawet

❖ Strikt beschermde soorten - soorten tabel 3 Flora- en faunawet

Voor de strikt beschermde soorten, waaronder soorten die zijn beschermd volgens bijlage IV van de Habitatrichtlijn, geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting géén vrijstelling, ook niet op basis van een gedragscode. Indien de werkzaamheden op de aanwezige soorten effecten hebben (bij overtreding van verbodsbepalingen Flora- en faunawet) is een ontheffing nodig.

Vleermuizen

De op de locatie aanwezige bedrijfsopstallen zijn ongeschikt als winter- of kraamverblijfplaats voor vleermuizen (alle soorten strikt beschermd). Wel zijn de noordelijke kalverenstal en wellicht de huidige paardenstal potentieel geschikt als (tijdelijk) zomerverblijfplaats voor vleermuizen. Ruimten achter de houten daklijsten vormen daarbij geschikte hangplaatsen voor algemene soorten als Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger. Tijdens het terreinbezoek zijn geen tekenen van recente bewoning (zoals meststrepen) waargenomen.

foto 11: noordelijke kalverenstal. Foto 12: detail smalle ruimte onder daklijst

Deze tijdelijke verblijfplaatsen zijn ongeschikt om te fungeren als winterverblijfplaats voor vleermuizen (te koud) of kraamverblijf. Op de planlocatie zijn geen grote bomen aanwezig; en derhalve ook geen verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen. De langs de randen aanwezige hogere hagen vormen mogelijk foerageergebied voor de mogelijk in de directe omgeving verblijvende vleermuizen. Ze fungeren echter niet als doorgaande vliegroute. Ter plaatse slechts worden de hierboven genoemde algemene soorten verwacht. Deze soorten foerageren veel in tuinen, en bijvoorbeeld ook rond lantaarnpalen.

Drijvende waterweegbree

De sloot op de planlocatie vormt geen geschikte standplaatsen voor de in de regio voorkomende Drijvende waterweegbree (te voedselrijk/eutroof). De soort is bij het terreinbezoek dan ook niet aangetroffen ter plaatse.

❖ Algemene en overige beschermde soorten - tabel 1 en 2 Flora- en faunawet

Voor de 'algemene beschermde soorten' (soorten tabel 1 Flora- en faunawet) geldt sinds het van kracht worden van het vrijstellingsbesluit bij artikel 75 Flora- en faunawet, een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen. Voor de 'overige beschermde soorten' (soorten tabel 2 Flora- en faunawet) geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Is een dergelijke gedragscode niet voorhanden, dan niet bij het optreden van effecten een ontheffing te worden aangevraagd.

De te verwachten beschermde betreffen alleen enkele algemene soorten (soorten van tabel 1 Flora- en faunawet). In het plangebied komen geen soorten voor die vallen onder het middelste beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Daarnaast zijn enkele, vooral algemene broedvogelsoorten te verwachten.

- **beschermde planten**

De op de planlocatie aanwezige begroeiingen en vegetaties hebben geen floristische waarde en betreffen slechts algemene tot zeer algemene kruidensoorten. Op de locatie worden géén beschermde plantensoorten verwacht; tijdens het terreinbezoek zijn ook geen beschermde plantensoorten aangetroffen.

- **overige zoogdieren**

De aanwezige grasland- en ruigtevegetaties en rommelhoekjes vormen slechts leefgebied voor een aantal kleine zoogdiersoorten te weten Mol en enkele muizen- en spitsmuizensoorten (te verwachten soorten: m.n. Veldmuis en daarnaast mogelijk Dwergmuis, Bos-, Dwerg- en Huisspitsmuis). Tijdens het terreinbezoek zijn veel molshopen aangetroffen op de grasstrook langs de Groenstraat, en muizenholletjes in de diverse ruigtebegroeiingen.

- **Broedvogels**

De hagen op de planlocatie vormen geschikt broedbiotoop voor algemene broedvogelsoorten zoals Vink, Heggenmus en Merel.

De voormalige kalverenstallen vormen actueel broedbiotoop voor de Boerenzwaluw. In één compartiment van de noordelijke stal (lagere oostelijke deel) zijn twee zwaluwnesten aangetroffen tijdens het terreinbezoek. In één (het meest oostelijke) compartiment van de zuidelijke stal is daarnaast nog één zwaluwnest aangetroffen. In de overige staldelen zijn geen nesten aanwezig; daar hebben geen zwaluwen gebroed.

Foto 13 en 14: 2 van de 3 aangetroffen nesten v.d. Boerenzwaluw in de kalverenstallen

- **amfibieën**

De sloot vormt waterbiotoop voor algemene amfibieënsoorten. Vanwege de periodieke droogval worden alleen soorten als Bruine kikker en Gewone pad verwacht, die vroeg in het voorjaar hun voortplanting hebben. De ruigtekruidenbegroeiingen op de locatie vormen geschikt landbiotoop (zomer- en deels winterbiotoop). De op de locatie aanwezige rommelplekken en daarnaast de elzenhaag langs de noordrand vormen daarnaast geschikt winterbiotoop. De overige terreindelen (opstallen, verhard oppervlak en paardenrijbak en tuin woonhuis) vormen geen biotoop voor amfibieën.

- **vissen**

Doordat de sloot periodiek droogvalt worden geen (beschermde) vissen verwacht.

- **overige beschermde soorten**

Door het ontbreken van geschikt biotoop en hun regionaal verspreidingsbeeld worden geen andere beschermde faunasoorten verwacht (te weten reptielen, dagvlinders, libellen en andere ongewervelden).

3 Toetsing effecten planontwikkeling

3.1 Voorgenomen ingreep

Ter plaatse van het perceel aan de Groenstraat 2 is de heer Lazaroms voornemens een of twee bouwkavels t.b.v. woningbouw realiseren in het kader van de regeling Ruimte voor ruimte. Op het perceel, dat een totale oppervlakte heeft van circa 2.100 m² zijn diverse opstallen aanwezig. De bestaande woning van de heer Lazaroms, (Groenstraat 2/2a), alsmede de bijbehorende tuin blijft gehandhaafd.

De op het perceel aanwezige bedrijfsopstallen zullen worden gesloopt. In ieder geval wordt gesloopt de metalen loods, de zuidelijke kalverenstal (langs de Boterweg) en het westelijk deel van de noordelijke kalverenstal (zijde paardenrijbak).

Het overige deel van de bedrijfsopstallen blijft wellicht gehandhaafd t.b.v. paardenstalling (van paarden van dhr. Lazaroms) en de opslag van landbouwwerktuigen. De mogelijk te behouden opstallen (huidige paardenstal en het hieraan liggende (oostelijk) deel van de noordelijke kalverenstal) zullen wel worden verbouwd, waarbij een nieuwe dakbedekking zal worden aangebracht. De huidige golfplaten (asbest) zullen worden verwijderd.

De te realiseren bouwkavel is gesitueerd aan de noordoosthoek van het perceel; zijde Groenstraat/ten zuiden van de Elzensingel. Daarnaast wenst de heer Lazaroms een tweede bouwkavel te realiseren langs de Boterstraat op de locatie van een deel van de huidige kalverenstal die hierlangs is gelegen.

Voor het perceel is (nog) geen bouwplan opgesteld. Wel zijn er randvoorwaarden geformuleerd waaraan het plan moet voldoen. Vanwege de nabijgelegen natuurgebieden wenst de gemeente Rucphen dat herplant plaatsvindt van een groensingel/wal. De exacte locatie van een dergelijk groensingel is nog niet duidelijk. De voorkeur is om de huidige Elzensingel langs de noordrand van het perceel te handhaven en te verbreden tot circa 15 meter. Een andere optie is een nieuwe groensingel tussen het toekomstige bouwkavel en de bestaande woning. De lage ligusterhaag aan de zijde van de Groenstraat zal verdwijnen.

Het voormalige mestbassin, alsmede het ten westen hiervan gelegen tijdelijke gronddepot worden verwijderd en worden omgezet tot weiland. De paardenbak blijft behouden of wordt mogelijk verplaatst naar deze locatie of andere plek waar momenteel als weiland aanwezig is. De op de locatie aanwezige rommelplekken zullen worden opgeruimd. De smalle sloot tussen het mestbassin en de huidige bedrijfsopstallen zal worden gehandhaafd.

Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer de voorgenomen ingreep zal plaatsvinden.

3.2 Effecten en consequenties beschermde soorten

Uit de bureaustudie en het terreinbezoek blijkt dat in het plangebied enkele algemene beschermde soorten zijn te verwachten en biotopen in het plangebied aanwezig zijn waar effecten op kunnen treden. Door de ingreep zullen biotopen van beschermde soorten worden aangetast (vernietigd) dan wel mogelijk verstoord.

In § 3.3. 'Mitigerende maatregelen', wordt vervolgens kort beschreven hoe deze effecten te voorkomen dan wel te beperken zijn middels een aantal eenvoudige maatregelen en een zorgvuldige planning.

- **Vleermuizen (Strikt beschermd soorten)**

Door de voorgenomen ingreep kunnen effecten optreden op ter plaatse van de huidige locatie (locaal) verblijvende vleermuizen (Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger). Naar verwachting treden geen effecten op foeragerende vleermuizen en worden geen vliegroutes aangetast.

Door de sloop (van een deel van de huidige bedrijfsopstallen kunnen effecten optreden (in de vorm van verstoring en/of doden) op (tijdelijk) verblijvende vleermuizen. De opstallen waar deze effecten op kunnen treden betreffen alleen de noordelijke kalverenstal en de huidige paardenstalling. Dergelijke effecten kunnen ook optreden bij de uit te voeren aanpassingen aan eventueel te handhaven opstallen.

Deze negatieve effecten zijn te voorkomen door de opstallen te slopen (en/of aan te passen) in de winter (in de periode eind november - eind maart). Omdat de opstallen niet fungeren als winterverblijf, zijn in deze periode ter plaatse zeker geen vleermuizen aanwezig. Indien de sloop (of aanpassingen) niet mogelijk zijn in genoemde winterperiode is sloop mogelijk door de opstallen al in de komende winter (winter 2006/2007) ongeschikt te maken als tijdelijk zomerverblijf. Dit is mogelijk door de aanwezige daklijsten te verwijderen waardoor géén potentiële hangplekken meer aanwezig zijn. Hierdoor zullen zich in de toekomst géén vleermuizen meer aandienen bij betreffende opstallen. Deze vinden zonder probleem vervangende hangplekken in de omgeving van de locatie. De werkzaamheden kunnen dan zonder bezwaar in het jaar erop plaatsvinden.

Onder deze randvoorwaarden worden effecten op vleermuizen voorkomen en is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

De overige te slopen bedrijfsopstallen zijn niet geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Derhalve gaan van de sloop van deze opstallen geen negatieve effecten uit.

Er wordt géén opgaande begroeiing gerooid; bij de toekomstige inrichting is juist voorzien in de aanleg van een 15 meter brede groensingel. Mogelijk dat het potentieel foerageergebied voor algemene vleermuissoorten juist toeneemt op de locatie.

Er treden geen significante effecten op op of langs de randen van de locatie foeragerende vleermuissoorten. Effecten op (tijdelijk) verblijvende vleermuizen treden niet op, dan wel kunnen voorkomen worden door een zorgvuldige planning en handelwijze.

De gunstige staat van instandhouding van vleermuizen zal niet worden aangetast.

- **Overige beschermde soorten**

- Vogels**

In het algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in het plangebied tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli) sterke negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Wettelijk gezien wordt daarom ook geen ontheffing verleend voor het verstoren van broedende vogels. Door het slopen van opstallen kunnen broedende vogels worden verstoord en mogelijk nesten worden vernietigd. Dit betreft specifiek de Boerenwaluw, waarvan afgelopen broedseizoen (2006) een aantal broedparen (3 nesten) aanwezig waren op de locatie. Ook Dergelijke effecten kunnen ook optreden bij de uit te voeren aanpassingen aan eventueel te handhaven opstallen (aanbrengen nieuwe dakbedekking).

Ook kunnen broedvogels worden verstoord en of nesten vernietigd door het rooien van op de locatie aanwezige hagen (in ieder geval lage haag zijde Groenstraat). Ter plaatse worden hooguit enkele algemene vogelsoorten verwacht.

Effecten treden alleen op als de genoemde werkzaamheden plaats vinden in het broedseizoen (periode half maart tot half juli). De broedtijd van de boerenwaluw is echter anders. Deze komt in de eerst helft van april in Nederland vanuit zijn overwinteringgebieden in Zuid-Europa. Boerenwaluwen zijn daarbij behoorlijk plaatstrouw en keren terug naar broedplekken van het voorgaande jaar. Pas in de eerste of tweede week van oktober vertrekken ze normaliter pas weer naar het zuiden. Ze kunnen daarbij tot 3 legsels voortbrengen. [Landschapsbeheer Nederland, 2001].

Conform de zorgplicht die van de Flora- en faunawet uitgaat, is het van belang om buiten het broedseizoen (half maart - half juli) genoemde begroeiing te hebben verwijderd. Daarnaast dient de bebouwing te worden gesloopt (of evt. aangepast) buiten de periode (begin april - eind september).

Door deze handelswijze worden effecten op (broed)vogels tijdens het broedseizoen voorkomen. Naar verwachting is voldoende vervangend broedbiotoop in de directe omgeving van de locatie aanwezig. De enkele broedparen Boerenwaluwen zullen naar verwachting in de direct omgeving (boerenstallen) vervangend broedbiotoop kunnen vinden. Aanvullend kan echter overwogen worden om een aantal (vervangende) kunstnesten aan te brengen onder het dak van te handhaven bebouwing op het terrein.

Is sloop/aanpassing van de opstallen niet mogelijk buiten de broedtijd, dan zijn effecten op de Boerenwaluw te voorkomen. Dit kan door de locaties, die gebruikt worden als de broedplaats ontoegankelijk te maken. Tijdens het terreinbezoek is beoordeeld dat dit goed mogelijk is door het plaatsen van platen die de deuropeningen naar buiten en tussen de compartimenten afsluiten. Hierdoor worden de staldelen ontoegankelijk voor de soort en zal niet tot broeden kunnen komen ter plaatse.

De gunstige staat van instandhouding van de n het plangebied voorkomende of verwachte vogelsoorten zal niet worden aangetast.

Kleine zoogdieren

De werkzaamheden kunnen schade veroorzaken aan de op de planlocatie voorkomende algemene kleine zoogdieren. Dit betreft mollen en algemene muizen- en spitsmuizensoorten. Door de voorgenomen werkzaamheden wordt lokaal leefgebied vernietigd en zullen naar verwachting dieren worden gedood of verwond en/of verontrust en holen vernietigd (verbodsbepalingen artikel 9 t/m 11 Flora- en faunawet).

Schade aan *muizen- en spitsmuizensoorten* is maar moeilijk te voorkomen omdat deze soorten bij onraad in hun hol vluchten en zich daarbij onder gunstige omstandigheden nagenoeg het hele jaar voortplanten. Deze in Nederland algemeen voorkomende soorten, leven echter geen van allen in kolonies. Door deze solitaire levenswijze, en de hoge reproductiesnelheid zal de schade zeer beperkt zijn. De *Mol* is eveneens een zeer algemene soort met een wijd verspreidingsbeeld.

Effecten op kleine zoogdieren kunnen worden beperkt door buiten de kwetsbare periode met een goede planning te werken. Dit houdt in dat de werkzaamheden bij voorkeur buiten de kwetsbare voortplantingsperiode uitgevoerd dienen te worden. Daarbij dient het werkterrein voorafgaand aan de werkzaamheden vrij gemaakt te worden van dekking biedende begroeiing en aanwezige rommelplekken zodat de dieren de locatie grotendeels voortijdig zullen verlaten.

De gunstige staat van instandhouding van de op de locatie aanwezige kleine zoogdieren zal niet worden aangetast als gevolg van de voorgenomen ingreep.

Amfibieën

De voorgenomen werkzaamheden op de toekomstige locatie kunnen effecten hebben op algemene amfibieën in het landbiotoop. Omdat de bestaande sloot op de locatie gehandhaafd blijft, worden geen effecten van amfibieën in het waterbiotoop (voortplanting en mogelijk overwintering) verwacht. Ter plaatse van de planlocatie zijn alleen zeer algemene amfibieënsoorten te verwachten (Bruine kikker en Gewone pad).

Effecten in het landbiotoop kunnen optreden waar kruidenruigtenbegroeiingen en hagen verdwijnen (landbiotoop; deels winterbiotoop). Daarnaast kunnen effecten optreden waar rommelhoekjes worden opgeruimd (winterbiotoop). Effecten op genoemde amfibieënsoorten in het landbiotoop kunnen voorkómen dan wel beperkt worden door landbiotoop minder geschikt te maken voor amfibieën buiten de kwetsbare overwinteringsperiode. Om het onbedoeld doden van amfibieën te voorkomen is het raadzaam voor het verwijderen van begroeiing en rommelhoekjes de geschikte locaties in het plangebied te controleren op eventueel aanwezige amfibieën. Indien amfibieën worden aangetroffen, kunnen deze eenvoudig worden opgepakt en verplaatst naar geschikt biotoop in de omgeving.

De gunstige staat van instandhouding van de enkele in het plangebied voorkomende of verwachte amfibieënsoorten zal niet worden aangetast.

3.3 Advies mitigerende maatregelen bij de uitvoer

Zoals beschreven in § 3.2 kunnen door de voorgenomen ingreep effecten optreden op enkele beschermde soorten, te weten enkele algemene kleine zoogdieren. Deze effecten zijn grotendeels te voorkomen, dan wel te beperken door enkele eenvoudige maatregelen en een gerichte planning van de werkzaamheden. Door de hieronder geadviseerde mitigerende maatregelen in acht te nemen wordt invulling gegeven aan de zorgplicht en kunnen de werkzaamheden vervolgens zonder belemmeringen vanuit de flora en fauna worden uitgevoerd.

Lage kruidenruigte begroeiing

(grasstrook Groenstraat, Ruigtebegroeiingen diverse plaatsen locatie incl. randen mestbassin en begroeide delen tijdelijk gronddepot)

- Kort houden aanwezige ruigtekruidentbegroeiingen (inclusief afvoer maaisel) op en langs de randen van de planlocatie, middels periodiek maaien in groeiseizoen
- Indien van toepassing periodiek maaien in groeiseizoen/voorjaar erop (vanaf begin maart) tot aanvang van de werkzaamheden.
- Eventueel in september/begin oktober gevolgd door oppervlakkig frezen waardoor geen gesloten grasmat meer aanwezig is.

Opgaande begroeiing

(hagen e.a.; indien/waar van toepassing)

- Rooien (inclusief afvoer materiaal) opgaande begroeiing buiten de vogelbroedtijd (half maart - half juli) en bij voorkeur in het najaar (september-oktober) voorafgaand aan de ingreep;

Rommelhoekjes en opgeslagen materiaal

- Opruimen rommelhoekjes/opgeslagen materialen in najaar (september - oktober) voorafgaande aan de werkzaamheden (waaronder sloop opstallen, bouwrijp maken bouwkaavel).

- Indien niet mogelijk, dan pas verwijderen rommelhoekjes ná de overwinteringsperiode (niet in periode november - maart)
- Ecologische begeleiding werkzaamheden t.b.v. wegvangen eventueel aanwezige amfibieën.

Opstallen

- Sloop in winter (periode eind november - eind maart);
- Slopen nádat in najaar begroeiing en rommelhoeken rondom de opstallen is verwijderd (zie hierboven);

*Specifiek locaties met tijdelijke verblijfplaatsen vleermuizen*1 daarnaast:*

- Sloopt eventueel mogelijk buiten winterperiode onder voorwaarden;
- Verwijderen houten daklijsten kalverenstallen in de winter van 2006/2007 t.b.v. ongeschikt maken als tijdelijke zomerverblijf opstallen;

*Specifiek locaties met nesten Boerenwaluw*2*

- Sloop buiten de broedtijd van déze soort (april - eind oktober); Indien niet mogelijk, dan:
- Afsluiten invliegopeningen stallen door plaatsen platen voor staldeuren vóór aanvang broedtijd (uiterlijk vóór eind maart!). Hierdoor voorkomen dat vogels in de stallen tot broeden komen. Eventueel aanvullend:
- Ophangen kunstnesten (bij voorkeur 3 exemplaren) onder daken van te handhaven bebouwing.

*1: Noordelijke kalverenstal; oost- en westzijde hoge staldeel (mogelijk huidige paardenstal)

*2: Zuidelijke kalverenstal; oostelijke compartiment, Noordelijke staldeel oostelijke lage staldeel

Het bouwrijp maken van de bouwkafeel(s) en vervolgens de bouw kunnen hierop dan zonder belemmeringen plaatsvinden. Door deze maatregelen wordt het biotoop ongeschikt gehouden, dan wel gemaakt (biotoopvrij) als leefgebied voor beschermde soorten.

4 Conclusie en aanbevelingen

4.1 Conclusies natuurtoets

Op de planlocatie bevinden zich geen beschermde soorten die de voorgenomen bouw van de woning aan de Groenstraat wezenlijk kunnen beïnvloeden. In het kader van de vrijstellingsprocedure ex artikel 19 WRO zijn er vanuit beschermde flora en fauna geen belemmeringen.

Kort samengevat is het resultaat van de natuurtoets:

1. Op de planlocatie komen geen strikt beschermde soorten voor die een belemmering kunnen vormen voor de vrijstellingsprocedure.
2. Op de planlocatie komen wel enkele algemene soorten voor, die weliswaar beschermd zijn, maar zo algemeen, dat hun voortbestaan niet wordt bedreigd. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor het overtreden van verbodsbepalingen.
3. De te slopen bedrijfsopstallen fungeren niet als kraamverblijf of winterverblijf voor vleermuizen (alle soorten strikt beschermd; tabel 3 Flora- en faunawet). Wel is een deel van de opstallen potentieel geschikt als tijdelijk zomerverblijf (te verwachten soorten: Gewone en Ruige dwerg, Laatvlieger). Door een zorgvuldige handelswijze t.a.v. de sloop wordt voorkómen dat mogelijk in de zomer (tijdelijk) verblijvende dieren verstoord worden. Door de voorgenomen ingreep worden geen vliegroutes of foerageergebied aangetast. Er treden derhalve géén negatieve effecten op vleermuizen (alle soorten en er worden geen verbodsbepalingen overtreden. Derhalve hoeft géén ontheffing ex. art. 75 van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd
4. Een deel van de bedrijfsopstallen vormen broedbiotoop voor de Boerenwaluw (Rode Lijst-soort). Door een zorgvuldige handelswijze en eventuele aanvullende maatregelen, worden echter effecten voorkómen op deze soort.
5. Voor alle beschermde soorten geldt de bepaling van de zorgplicht. Deze houdt in dat bij de uitvoering van werkzaamheden rekening moet worden gehouden met kwetsbare perioden van dieren, zoals winterslaap en voortplantingstijd. Door een zorgvuldige planning van de werkzaamheden kan de zorgplicht goed worden ingepast in het werk.

*Zie § 2.2 voor toelichting bovenstaande conclusies t.a.v. aanwezige beschermde soorten
zie § 3.3 voor toelichting te nemen mitigerende maatregelen in het kader van de zorgplicht
Zie bijlage 1 voor toelichting zorgplicht en beschermingsregimes Flora- en faunawet*

4.2 Aanbevelingen

Door middel van een zorgvuldige planning van de werkzaamheden gericht op het tijdig beschikbaar komen van het plangebied voor inrichtingswerkzaamheden (werken buiten de kwetsbare perioden en vooraf biotoopvrij maken waar nodig) kan in de meeste gevallen eenvoudig worden voldaan aan de zorgplicht. (zie hiervoor de adviezen zoals verwoord in § 3.3)

4.3 Tot slot

De voorliggende natuurtoets is gebaseerd op beperkte inventarisatiegegevens van derden, literatuuronderzoek en een verkennend terreinbezoek.

Indien u nog vragen heeft naar aanleiding van deze rapportage kunt u contact opnemen met onze ecologisch adviseurs Liesbeth van Oirschot-Beerens (0162 - 487146) en Luc Koks (0162 - 487 323) van ons bureau.

5 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas Nederlandse zoogdieren. Info over ecologie en verspreiding van soorten.
KNNV Uitgeverij (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging), Utrecht.

Landschapsbeheer Nederland, 2001.
Handboek Agrarisch natuurbeheer. Utrecht.

Lange, R., P. Twisk, A. v. Winden & A. v. Diepenbeek, 1994.
Zoogdieren van West-Europa. Info ecologie, leefwijze, biotoop en terreingebruik soorten.
KNNV Uitgeverij (Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging) en VZZ
(Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997.
Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie.
KNNV Uitgeverij, Utrecht. Natuurhistorische Bibliotheek nr. 65.

Provincie Noord-Brabant, 2002.
Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Brabant. CD-rom Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.

Provincie Noord-Brabant, 2004.
Digitale atlas Noord-Brabant. CD-rom Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch. GHS

RAVON, 2005.
Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant. (auteurs J.J.C.W. van Delft & W.Schuitema). RAVON (Reptielen, Amfibieën en Vissen Onderzoek Nederland), Nijmegen.

www.natuurloket.nl (2006).
Km-hokrapportages Natuurloket. Overzicht aanwezige inventarisatiegegevens per km-hok met aantallen beschermde en bedreigde soorten per soortgroep

www.RAVON.nl (2006)
Webside RAVON met per soort verspreidingskaarten met waarnemingen t/m 2004 (amfibieën en vissen) en 2002 (reptielen).

Bijlage 1: Wettelijk Kader

Hieronder volgt een algemene beschrijving van de Natuurwetgeving, gevolgd door betreffende onderdelen van de wetgeving.

De Nederlandse natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedbescherming en soortbescherming. De *gebiedsbescherming* is geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet 1998 en omvat de Natura 2000-gebieden. In de Natura 2000-gebieden zijn de beschermde natuurmonumenten alsmede de gebieden met de status Vogel- en/of de Habitatrichtlijn-gebied (voorheen Speciale Beschermings Zones (SBZ's)) opgenomen.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

Globaal kan gesteld worden dat de gebiedsbescherming gericht is op de bescherming van de waarden waarvoor een gebied is aangewezen. Deze bescherming is gebiedspecifiek, maar kent wel de zogenaamde externe werking. Dat wil zeggen dat ook handelingen buiten het beschermde gebied niet mogen leiden tot verlies aan kwaliteit in het beschermde gebied.

De *soortbescherming* is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen Natura 2000-gebieden welke zijn vermeld in bijlage IV. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent geen externe werking. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied.

Conform deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijke voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Vanuit de kennis dienen plannen en projecten getoetst te worden aan eventuele strijdigheid met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet (zie paragraaf 2.2 van het voorgaande rapport).

Flora- en faunawet

Onder de werking van de Flora- en faunawet vallen circa 1.000 dier- en plantensoorten. Alle inheemse zoogdieren (m.u.v. de huismuis en zwarte en bruine rat), vogels, amfibieën en reptielen zijn beschermd. Tevens hebben een aantal soorten planten, vissen, insecten en ongewervelden een beschermde status. Voor de in het wild voorkomende planten en dieren geldt de algemene zorgplicht (art. 2).

Volgens de Flora- en faunawet mogen beschermde dier- en plantensoorten niet worden verwond, gevangen, opzettelijk worden verontrust of gedood. Voortplanting- of vaste rust- of verblijfplaatsen mogen niet worden beschadigd, vernield of verstoord.

Beschermde planten mogen op geen enkele wijze van hun groeiplaats worden verwijderd of vernield. De verbodsbepalingen van de wet staan genoemd in onderstaand kader.

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:

- Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of om een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van planten

Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:

- Artikel 9: Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met het oog op bovenstaande doelen opsporen van dieren.
- Artikel 10: Het opzettelijk verontrusten van dieren
- Artikel 11: Het beschadigen, vernielen, uithalen wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
- Artikel 13: Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten **overal** in Nederland bescherming.

In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. Op 23 februari 2005 is de Algemene Maatregel van Bestuur m.b.t. artikel 75 van de Flora- en faunawet¹ in werking getreden. Middels deze AMvB wordt onder bepaalde voorwaarden een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het plangebied. In de AMvB worden hiertoe verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

- *Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime AMvB:*

Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht. Voor deze soorten is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat. Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen- en spitsmuizen, de Egel, Konijn en Mol, Ree en Vos; , algemene amfibieënsoorten, waaronder de Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje en Gewone dotterbloem.

- *Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime AMvB:*

Voor soorten van tabel 2 van de AMvB is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'(lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

1. Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijzigingen van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

- *Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime AMvB.*

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan drie criteria wordt getoetst (zware toets): er is sprake van een in of bij wet genoemd belang, er is geen alternatief en 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht.

Tot dit beschermingsregime horen o.a. alle vleermuissoorten, de Das, verschillende amfibieënsoorten waaronder Rugstreeppad en Kamsalamander en vissoorten waaronder Grote modderkruiper

- *Vogels*

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd.

T.a.v. vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd. Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en diersoorten als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien een locatie in die periode bouwrijp wordt gemaakt, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen kort gemaaid worden, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren of amfibieën die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen (bijvoorbeeld wegvangen en verplaatsen). Ecologische begeleiding kan hierin voorzien.